

Jaarverslag 2019

KANSEN GEVEN

VandenEnde
FOUNDATION

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	4
Samenwerken	
2. Blockbusterfonds	8
3. DeLaMar Theater: 2019 in cijfers en foto's	12
4. Méér Muziek in de Klas	20
5. Bijdragen 2019	26
6. Bestuur en Medewerkers	44
7. Cijfers	60

1

Voorwoord

Samenwerken

Opeens was daar het roemruchte virus. Het overrompelde ons, in een paar weken tijd liep de kunst- en cultuursector in een ongekend hoog tempo steeds grotere schade op. De klappen vielen bij alle personen en instanties waar de VandenEnde Foundation mee samenwerkt: de jonge talenten die met een beurs werken aan hun toekomst en bij onze culturele partners in het hele land. Niet alleen voelden wij de pijn in de kunstwereld, zelf voelden wij de pijn ook. En hoe: ook ons eigen cultuurhuis het DeLaMar Theater aan de Amsterdamse Marnixstraat moest sluiten, met alle gevolgen van dien. Het theater, de concertzaal en het museum zijn de plekken waar het werk van de artiest en het publiek elkaar ontmoeten. Ondanks alle mooie digitale alternatieven die er razendsnel kwamen, werd het ons destemmer duidelijk: niets kan de magie van de ervaring in het theater vervangen, of die van het oog in oog staan met een schilderij. De vanzelfsprekendheid van de ontmoeting tussen kunst en publiek werd in coronatijd opeens schaars goed. Gelukkig heeft Theater DeLaMar 'Klein publiek, groot gebaar' ontwikkeld, waar binnen de nieuwe normen voorstellingen worden georganiseerd in intieme setting en waarbij de volledige opbrengst van de kaartverkoop voor de artiest is. Een initiatief dat binnen de coronagrenzen de directe ontmoeting tussen artiest en publiek weer mogelijk maakte. Dit zijn

projecten die we met de Foundation van harte ondersteunen. Met ons donatiebeleid blijven we onverminderd inzetten op het stimuleren van nieuwe ontwikkelingen.

Met de VandenEnde Foundation willen wij bijdragen aan het tot bloei komen van individueel talent en willen wij een cultureel klimaat stimuleren dat kunstenaars kansen biedt om hun talent daadwerkelijk te kunnen tonen. Het verstrekken van beurzen aan toptalenten alleen vinden wij als Foundation daarom niet genoeg. Een talent heeft ook een culturele, ondernemende omgeving nodig waarin er voldoende kansen zijn en waar kunst er ook mag zijn. Dit begint met maatschappelijke erkenning en respect voor de kunstsector en voor het vak van kunstenaar.

Het is onze ambitie om mee te helpen aan het creëren van een gunstig cultureel klimaat voor talentontplooiing. Daarbij kunnen en willen we niet langer onze ogen sluiten voor een wereld die verandert. Wij willen diversiteit in alle verscheidenheid terugzien in de programmering in DeLaMar en bij onze projectpartners die wij sinds jaar en dag ruimhartig steunen. Ook zullen wij ons in de komende jaren nadrukkelijk gaan inzetten om ons succesvolle beurzenprogramma diverser te maken, diverser in de te steunen disciplines en diverser in samenstelling van onze bursalen. Immers, de beurzen zijn er voor alle talenten uit heel Nederland!

Het is onze ambitie om mee te helpen aan het creëren van een gunstig cultureel klimaat voor talentontplooiing.

De Raad voor Cultuur schreef het al in januari 2019 in zijn sectoradvies over de toekomst van het muziektheater: 'Het ontbreken van productiehuizen en ontwikkelpodia voor talent is een leemte in Nederland'. Met de toekomstige opening van een tweede vestiging van DeLaMar, DeLaMar-West, willen wij een nieuw ontwikkelpodium realiseren in de Kolenkitbuurt in Amsterdam Nieuw-West. DeLaMar-West gaat samenwerken met de buurt en met allerlei partijen om onze doelstellingen op het gebied van talentontwikkeling en diversiteit te realiseren. Samenwerken in tijden van crisis is noodzakelijker dan ooit. Met het Blockbusterfonds bouwen we al een innig samenwerkingsverband op met de BankGiro Loterij, het VSB Fonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds. Vele musea en podiumkunst initiatieven weten de weg naar dit fonds te vinden. Met de genoemde partners hebben wij de samenwerking met nog meer culturele fondsen weten uit te breiden met het nieuw opgerichte Kickstart Cultuurfonds, dat tot doel heeft de kunstsector ruimte te geven om zich aan te passen aan het 'nieuwe normaal' en plannen te kunnen blijven maken voor de toekomst. Deze vorm van samen werken is een lijn die we graag willen blijven voortzetten in de nabije toekomst.

Intens droevig was het volstrekt onverwacht overlijden van onze persoonlijk woordvoerder Maarten van Nispen. Maarten is vanaf de oprichting intensief betrokken geweest bij de Foundation, in het bijzonder bij al onze media-

momenten. Wij missen hem zeer. Ook was 2019 het jaar waarin wij afscheid moesten nemen van een 19 jaar lange samenwerking met Ryclef Rienstra, onze steun en toeverlaat als directeur van de VandenEnde Foundation. Wij verwelkomen van harte Milou Halbesma, sinds 1 februari 2020 de nieuwe directeur van de Foundation. Tot slot willen wij graag iedereen die zich heeft ingezet voor de Foundation hartelijk bedanken: de bestuursleden en in het bijzonder Peter Prein en Hans van Veggel. Beiden hebben zich jarenlang bijzonder ingezet voor de Foundation, voor hun onmisbare bijdrage zijn wij hen zeer erkentelijk. Wij verwelkomden met gepaste trots Marian Spier (in 2019) en Rutger van Nouhuijs (in 2020), in hen hebben wij ter zake kundige en inspirerende vervangers gevonden. Onze grote erkentelijkheid gaat ook uit naar de leden van de adviescommissies, de medewerkers, de bursalen en de culturele instellingen met wie wij het grote genoeg hebben om als betrokken mecenas te mogen samenwerken. En daar blijven wij als oprichters van de VandenEnde Foundation onverminderd mee doorgaan, iedere dag weer. Alleen door samen te werken kunnen wij ondernemend talent in de cultuur zoveel mogelijk kansen geven.

Joop en Janine van den Ende
voorzitter en vicevoorzitter
VandenEnde Foundation



Joop en Janine van den Ende
Foto: © Roy Beusker

2

Blockbusterfonds

De activiteiten van het Blockbusterfonds richten zich op het financieel mogelijk maken van uitzonderlijke, publieksgerichte culturele evenementen. Als financieringsinstrument wordt een mix ingezet van een geldlening of garantie gecombineerd met een vooraankoop van toegangsbewijzen en andere culturele producten. Het systeem van leningen en garanties plus de afname van kaartjes voor deelnemers van de BankGiro Loterij functioneert tot nu toe naar tevredenheid van alle betrokken partijen. Het Blockbusterfonds ontstaat in 2011, op het hoogtepunt van de bezuinigingen, als Joop van den Ende tijdens zijn Mandeville-lezing – uitgesproken naar aanleiding van zijn eredoctoraat aan de Erasmus Universiteit Rotterdam – de wereld vraagt om kunst en cultuur niet als louter linkse hobby en kostenpost te zien, zoals het toenmalige kabinet Rutte I deed. Hij pleit voor kunst als een serieus en onmisbaar onderdeel

van onze samenleving. Bovendien is met kunst en cultuur ook geld te verdienen, bijvoorbeeld doordat het toerisme naar ons land wordt bevorderd dankzij aantrekkelijke tentoonstellingen en culturele evenementen.

Van den Ende stelt de oprichting van een nationaal fonds voor, van waaruit extra marketinginspanningen ten behoeve van deze evenementen kunnen worden gefinancierd. Het ministerie van OCW laat op dat moment weten zo'n fonds toe te juichen, maar er geen budget voor te kunnen vrijmaken. Uit die kiem ontstaat in 2012 de samenwerking tussen het Prins Bernhard Cultuurfonds, het VSBfonds, de VandenEnde Foundation en de BankGiro Loterij, oftewel het Blockbusterfonds. Nog steeds is het fonds, met per 31 december 2018 een zogenaamde multiplier van 4.5, zeer succesvol.

**AANTAL PROJECTEN
AANGEVANGEN EN/OF AFGEROND**

2019 - 30

2018 - 23

2017 - 17

EEN GREEP UIT DE PROJECTEN VAN 2019

De Warme Winkel en Bostheater

Voorstelling De Drie Muskietiers
Amsterdamse Bos

De Drie Muskietiers staan al meer dan een eeuw symbool voor tomeloze moed en hadden een eergevoel dat de F-side doet blozen. Ze keken niet op een dode meer of minder, aan De Warme Winkel de opdracht om licht te brengen in dat duistere staartje van de geschiedenis.

De Warme Winkel is groot geworden met locatietheater, maar is inmiddels al jaren te vinden in schouwburgen en op festivals in binnen- en buitenland. In hun steevaste zoektocht naar verdieping stuiten ze vaak eerst op de lach om vervolgens te belanden in een eclectische montage van verrijkende inzichten en ongepolijste humor. Hun werk wordt zowel verrassend, verfrissend als inspirerend omschreven.

Speeltijd 2-jul-2019 t/m 31-aug-2019

Organisatie De Warme Winkel & Het Bostheater

Bijdrage fondsen € 60.000 (garantie)

Bijdrage BankGiro Loterij € 29.469

Rijksmuseum

Tentoonstelling Alle Rembrandts

Het Rijksmuseum opent het Rembrandtjaar 2019 met een overzichtstentoonstelling van alle schilderijen, prenten en etsen van Rembrandt uit eigen collectie. Het is daarmee de grootste overzichtstentoonstelling over Rembrandt ooit in Nederland van het museum met de meest volledige collectie ter wereld van de schilder. De focus ligt op zijn werk en zijn persoonlijke emoties en fascinaties. Te zien zijn 20 schilderijen, 60 tekeningen en de beste 320 afdrucken van 1.300 prenten.

Looptijd 15 februari t/m 10 juni 2019

Organisatie Rijksmuseum Amsterdam

Bijdrage fondsen € 125.000 (garantie)

Bijdrage BankGiro Loterij € 125.000

► **Centraal Museum, Utrecht**

Tentoonstelling Utrecht, Caravaggio en Europa

In de periode 1600 – 1630 trokken honderden schilders vanuit de Nederlanden, Vlaanderen, Frankrijk, Spanje en Italië naar Rome om te zien welke grootse ontwikkeling zich daar voltrok. De tentoonstelling wil voelbaar maken hoe groot de schok voor deze schilders moet zijn geweest om na een lange reis van soms maanden, vanuit een relatief eenvoudige achtergrond in de culturele rijkdom van Rome aan te komen. Hoe keken zij naar het werk van de Italianen en wat deden zij met deze informatie? Al deze nieuwe indrukken en technieken zijn in het werk van deze Caravaggisten terug te zien. De tentoonstelling geeft een nieuwe visie op het “Internationaal Caravaggisme”.

Looptijd 15 december 2018 t/m 24 maart 2019

Organisatie Centraal Museum

Bijdrage fondsen € 90.000 (garantie)

Bijdrage BankGiro Loterij € 100.000 min.

— € 130.000 max.

PROJECTEN AANGEVANGEN

EN/OF AFGEROND IN 2019 (30)

Museum de Fundatie -

Facing Fear. Giacometti & Chadwick

Teylers Museum - Leonardo da Vinci

Frans Hals Museum -

Frans Hals en de Modernen

Boijmans van Beuningen - Pure Rubens

Kröller-Müller Museum - Als kunst je lief is

Stichting FOAM - Feast for the Eyes

Centraal Museum -

Utrecht, Caravaggio en Europa

Bonnefantennuseum - David Lynch

Bos Theaterproducties - Marvellous

Groninger Museum - Dale Chihuly

Stichting BUOG - Jumping Jack



Tentoonstelling Utrecht, Caravaggio en Europa

Foto: © Daniel Lewensztain

Rijksmuseum Amsterdam - Alle Rembrandts

Boijmans Van Beuningen –

Nederland Bauhaus

DelaMar Theater - 't Schaep met de 5 Pooten

Joods Historisch Museum - Kabbala

De Warme Winkel & Het Bostheater -

De Drie Musketiers

Stichting Het Pauperparadijs – Mammoet

Nederlands Fotomuseum -

Ed van der Elsken. Lust for Life

Stedelijk Museum Amsterdam –

Chagall, Picasso, Mondriaan e.a.

De Nieuwe Kerk -

De Grote Suriname Tentoonstelling

Kunstmuseum Den Haag -

Monet. De tuinen van verbeelding

Kunsthall Rotterdam - Thierry Mugler

Hermitage Amsterdam – Juwelen!

Stichting Het Dolhuys –

Woest. Willem van Genk

Museum van Wereldculturen

(Tropenmuseum) - What a Genderful World

Museum De Lakenhal - Jonge Rembrandt

Stichting Nationale Musical Tour -

Kinky Boots

Stichting Theateralliantie - Annie de Musical

Stichting Forum Groningen -

AI. More than Human

Stichting Vis à Vis –

Robot (seizoen 2019 van tweejarig project)

3

DeLaMar Theater: 2019 in cijfers en foto's

Met tekst van directeur Andreas Fleischmann

DeLaMar Theater is een initiatief van de VandenEnde Foundation en één van de grootste projecten. Het werd geopend op 28 november 2010 en voorziet in de behoefte aan een theater dat ruimte biedt aan musical, cabaret en tooneel. Een plek waarin het aanbod van kwalitatief en aantrekkelijk theater samenvalt met het stimuleren van talent en cultureel ondernemerschap. Een gastvrij theater, waarin voortdurend wordt gezocht naar de beste manieren om kunst te tonen voor een groot publiek.

Sinds 2019 staat DeLaMar onder leiding van directeur Andreas Fleischmann. We vroegen aan hem om de toelichting te verzorgen bij de voorstellingen van 2019.

De vooruitzichten voor het seizoen 2019-2020 zijn gunstig, maar door de corona-crisis zijn de uitkomsten voor 2020 zeer onzeker. De impact hiervan op de exploitatie van het DeLaMar Theater zal voelbaar zijn, en omdat de VandenEnde Foundation uiteindelijk verantwoordelijk is voor het DeLaMar Theater, is ook daar de impact van deze crisis niet te onderschatten.

Aantal
bezoekers
259.316

Gemiddelde
zaalbezetting
75%

Aantal (Film)
premières
19

Aantal
studenten
20.000

Aantal UvA
colleges
58

Aantal gepresenteerde
producties
94

Aantal producenten en
impresario's
36

Aantal bezoekers
Grand Café
12.400

Aantal bezoekers van
deze evenementen
36.858

Aantal bijzondere
evenementen
121



Peter Pannekoek

IJzersterk en vlijmscherp vrouwvriendelijk cabaret van een echte theatermaker. Peter laat het niet bij scherpe grappen, maar zorgt voor een complete theaterervaring. Schakelt van verhaal naar stand-up en weer terug, feilloos en met de precisie van een Zwitsers uurwerk en met genadeloze, maar liefdevolle humor.

We zijn hier voor Robby

Toneel waar DeLaMar Theater ooit voor gebouwd is. Nieuw werk van Maria Goos, gespeeld door de topacteurs van Het Nationale Theater in een decor dat het publiek kan begrijpen. Resultaat: 12 uitverkochte zalen.



't Schaep met de 5 Pooten

Voor de oudere Amsterdammer een feest der herkenning, door de veeleisende theaterbezoeker, de recensenten en deze directeur iets te licht bevonden.





Amadeus

Mooiste seizoensafsluiter ever. Weer een geslaagde publiek/private samenwerking van het Nationale Theater en de Theateralliantie, waarbij artistieke topkwaliteit van maker Theu Boermans gecombineerd wordt met uitstekende marketingcampagnes, efficiënt geproduceerd. Topkwaliteit voor een groot publiek. Mark Rietman verdient hiervoor een Louis d'Or en wij een reprise.

Single Camping

Volle zalen, maar artistiek gezien een miskleun, vooral door een gebrekkig script. De top-comedy-cast (Ilse Warringa, Tjitske Reidinga, Elise Schaap, Rop Verheijen en Peter Blok) hebben gered wat er te redden viel, maar dat was niet genoeg. Je gunt een volle zaal een betere voorstelling.





Lazarus

Voor mij de droomvoorstelling om mijn eerste volledige seizoen mee op te starten. Een echte musical, met alles wat daarbij hoort en tegelijk helemaal van deze tijd en van hoge artistieke waarde. 'Ik begreep er niets van, maar ik vond het prachtig' was een vaak gehoorde reactie in het publiek. Als kunst dat teweegbrengt, dan hebben we iets bereikt. Dank aan het makersduo Van Hove /Versweyveld, dit smaakt naar meer.

The Addams Family

De nieuwe Musicalproducent Marc Muller heeft hier zijn nek heel ver uitgestoken en het resultaat mocht er wezen. Zwarte humor verpakt in een vrolijke grote musical met een excellerende Pia Douwes als Morticia Addams. In een van de pauzes zei een bezoeker tegen mij: 'Heerlijke voorstelling, en ik hoop ook zo dat het heel slecht afloopt'.





Showponies 2.0

Alex Klaasen is een van de beste theatermakers van de afgelopen decennia. Ik noem hem graag 'de Nieuwe Sonneveld'. Een man met ideeën, een heldere artistiek visie, gevoel voor maatschappelijke context en daarnaast ook nog een subliem performer, zeldzaam in zijn perfectie. Niet verbazingwekkend dat uit zo'n maker ook weer een dijk van een voorstelling komt. Hilarisch, taboedoorbrekend en supergevoelig tegelijk. Ongekende klasse en voor DeLaMar iets om heel erg trots op te zijn.

Melk en Dadels

Dit was de voorstelling die gemaakt moest worden en waarmee een fantastisch jong en nieuw publiek werd bereikt. Vier jonge toptalenten spelen het verhaal van tweede generatie Nederlandse Marokkanen recht de zaal in. Het publiek laten ze daarbij regelmatig vriendelijk struikelen. Zo actueel als het onderwerp 'identiteit' in onze moderne samenleving is, zo relevant is deze voorstelling. Hulde aan Rose Stories en Daria Bukvić. Dit soort verhalen en dit type voorstellingen zullen we de komende jaren veel terug zien aan de Marnixstraat.



Nasrdin Dchar

Wat mij betreft 's-lands beste verteller en een briljant acteur. Zijn voorstelling JA had er al een flinke tournee op zitten, maar verkocht onze Mary Dresselhuys zaal tot drie keer volledig uit, tot ons beider grote genoegen. In JA neemt Nasrdin op onnavolgbare wijze zijn publiek mee in zijn persoonlijke worsteling rondom zijn aanstaande huwelijk. Ons publiek hing aan zijn lippen. 'Jammer dat het afgelopen is' zei mijn buurman in de zaal tijdens het slotapplaus met natte ogen. Internationale topklasse, zei Joop van den Ende later tegen Nasrdin in de kleedkamer. Ook Nasrdin zullen we vaak terugzien in ons huis.



Turks Fruit

Wat gebeurt er als je een macho-verhaal als Turks Fruit door twee vrouwen laat maken? Veel goeds wat mij betreft. Sophie Kassies schreef een prachtige bewerking, veel meer vanuit het vrouwelijke perspectief. Hanneke Braam bleek heel vindingrijk bij het regisseren van de vele seksscènes. Op mij maakte vooral Debbie Korper, die de moeder van Olga speelde, heel veel indruk. De voorstelling werd geheel terecht genomineerd voor het Nederlands Theater Festival.

Carmen La Cubana

Al op mijn eerste werkdag stapte ik in de Wim Sonneveld zaal in een heel warm Cubaans bad, bij Carmen La Cubana. De meeste swingende Carmen ooit vertoond door een subliem Cubaans gezelschap, door onze programmeur ontdekt op West End. Tragisch genoeg heeft Carmen La Cubana nog nooit op Cuba zelf gespeeld, bij gebrek aan een groot theater.



Ellen ten Damme

Er is maar één Ellen ten Damme en wat mogen we blij zijn dat ze lange series bij ons wil spelen. Casablanca was voor mij het hoogtepunt van het jaar. Zelden wordt een voorstelling met zoveel liefde, muzikaliteit en vindingrijkheid gemaakt. Ellen ten Damme lukt het altijd, en nu zeker. We hopen op een reprise!

4

Méér Muziek in de Klas

Ontstaansgeschiedenis

Het initiatief voor Méér Muziek in de Klas wordt in 2014 genomen op instigatie van Koningin Máxima en oud-minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Jet Bussemaker. In dat jaar geeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de opdracht aan Commissie Gehrels om een handreiking op te stellen voor het muziekonderwijs op de basisschool. Samen met private partijen leidt dit ertoe dat de rijksoverheid het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' op het onderdeel muziek intensiveert en versnelt. Méér Muziek in de Klas is hiervan de uitvoerende en aanjagende partij. Het resultaat is een substantiële, tijdelijke 'impuls' geldig tot en met 2020, met een oorspronkelijk beschikbaar bedrag vanuit de Rijksoverheid van 25 miljoen (inmiddels verhoogd tot ongeveer 40 miljoen). In 2019 doneerden wij € 1.4 miljoen euro aan dit mooie project. Naast de Impuls Muziekonderwijs, biedt Cultuureducatie met Kwaliteit een Matchingsregeling die de bijdragen matcht van gemeenten, provincies en andere partijen die projecten co-financieren. Er is ook de regeling Professionalisering muziekonderwijs voor pabo's, waarmee de lerarenopleidingen meer ruimte

kunnen maken voor muziekonderwijs.

Méér Muziek in de Klas voorziet in een platform, waar schoolbestuurders, docenten, ouders en ook de leerlingen met al hun vragen en plannen terecht kunnen. Maar de rol van Méér Muziek in de Klas is veel groter. De organisatie is inmiddels uitgegroeid tot een invloedrijk verbinder en stimulator, met contacten op alle niveaus van (muziek)onderwijs.

Meerdere partijen

Niet alleen het Rijk investeerde in de ambities om meer muziekonderwijs naar de klaslokalen te brengen, ook de BankGiro Loterij, de VandenEnde Foundation, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het VSBfonds en vele kleinere fondsen steunden het initiatief. De afgelopen jaren werd ook het bedrijfsleven steeds steviger betrokken bij het project. Zo ontving de stichting sponsorgelden van onder meer Jumbo, Samsung en Simpel. In verschillende regio's werden de handen ineengeslagen om de muzikale infrastructuur in eigen regio te versterken, wat leidde tot zogenaamde MuziekAkkoorden en veel goeie intenties en samenwerkingsvormen in wording.



Méer Muziek in de Klas kerstgala
Foto: © Roy Beusker

In 2015 waren de ambities voor 2020: structureel muziekonderwijs op alle scholen, in alle leerjaren. Idealiter zou Méer Muziek in de Klas zich na vijf jaar weer opheffen. De werkelijkheid was weerbarstiger dan in 2014/2015 ingeschat. De stichting heeft de afgelopen jaren grote stappen kunnen zetten in de richting van zijn doel.

Toekomst

Dit jaarverslag gaat over 2019 en benoemt de ambities voor de jaren erna, omdat 2020 zo'n cruciaal jaar is voor Méer Muziek in de Klas. Er zijn in 2019 twee onderzoeken gedaan naar de effecten van Méer Muziek in de Klas. Het ene onderzoek door de Boekmanstichting op verzoek van Méer Muziek in de Klas, het andere door ResearchNed Nijmegen in opdracht van het ministerie van OCW. Dat laatste was een onderzoek naar het bredere programma van de overheid.

In beide onderzoeken worden de verbindende kwaliteiten van Méer Muziek in de Klas genoemd en geroemd. Tevens wordt de kwetsbaarheid van de huidige situatie gesignaleerd. Ja, er is veel bereikt, verduurzaming blijkt een traject van langere adem. Anderzijds werpt de gekozen integrale benadering wel degelijk vruchten af, zowel landelijk als lokaal. Zo is er met het programma Méer Muziek in de Klas Lokaal in verschillende regio's al veel bereikt om de impulsen om te zetten naar structurele inbedding. Dat illustreert de pilot in stad Groningen. In 2017 werd daar het eerste convenant gesloten, sindsdien staat muziekonderwijs weer stevig op de kaart van de Groningse basisscholen, is er een jaarlijkse terugkomdag met workshops, wetenschappelijke achtergronden, tips en trucs. Niet alle resultaten zijn goed meetbaar. Scholen en pabo's in Nederland zijn nu eenmaal vrij om de inrichting van hun curriculum naar eigen inzicht vorm te geven.

Voor alle kinderen op alle basisscholen muziekles, dat wil Méér Muziek in de Klas.

ResearchNed concludeert: 'Op basis van de gevonden resultaten en de input van het reflectiepanel kan gesteld worden dat het stimuleringsprogramma voor muziekonderwijs zeker een stap in de goede richting heeft betekend, maar een te korte impuls is geweest om de nieuwe ontwikkelingen duurzaam te verankeren zodat ze niet wegvallen met het eindigen van de subsidie'. Het onderzoek van de Boekmanstichting resulteerde in tien aanbevelingen, met nuanceringen op het beleid en verbeterpunten. Het tiende punt was een welluidend: Ga zo door! 'Alle gesprekspartners zijn het er namelijk over eens dat Méér Muziek in de Klas heel veel heeft betekend voor het op de kaart zetten van muziekonderwijs. Zij hopen dan ook dat de stichting dit in de toekomst zal blijven doen.'

Opdat we uiteindelijk van Méér Muziek in de Klas, naar Nóg Méér Muziek in de Klas kunnen gaan.'



Auditie Lang Leve De Muziek Show
Foto: © Amy van Leiden

Mijlpalen sinds oprichting:

- 100% pabo's bereikt
- 13 MuziekAkkoorden zijn gesloten: Samenwerkingsverbanden tussen scholen, pabo's, conservatoria, lokale overheden, muzikscholen, verenigingen, ondernemers, overheden en andere belanghebbenden. De deelnemende partijen zijn, net als de afspraken, per MuziekAkkoord anders. De gemene deler is het gegeven dat de partijen die ze sluiten een belofte doen - met meestal een periode van vier of vijf jaar om die belofte waar te maken - aan de kinderen in hun regio: structureel muziekonderwijs. Met deze Akkoorden zijn inmiddels 1780 scholen, 110 gemeenten en 270.000 kinderen bereikt.
- 31 Lang Leve de Muziek Shows op NPO Zapp met gemiddeld 150.000 kijkers per show.
- 4 Kerst Muziekgala's met gemiddeld 1.500.000 kijkers per show.
- 2892 groepsleerkrachten deden mee aan een van de 101 Méér Muziek in de Klas Workshops.
- 1.000.000 views muzikale 'energizers' (soort minimuzieklessen) op Schooltv.

In totaal bereikte de stichting 100% van alle pabo's en ruim de helft van alle Nederlandse basisscholen en hun leraren en leerlingen: 3.500 basisscholen, 32.000 leerkrachten en 550.000 leerlingen met haar activiteiten (Nederland telt ongeveer 6.700 basisscholen).

Nieuw in 2019

- 9 nieuwe MuziekAkkoorden
- Het ontstaan van de MuziekMatch: Minister van Engelshoven van OCW stelt 1 miljoen euro extra beschikbaar voor 2019 en 2020. De MuziekMatch is een financiële impuls voor regionale publieke én private partijen om samen te werken voor structureel muziekonderwijs op de basisscholen in de regio. De MuziekMatch ging van start in juni 2019. In 2019 werden de eerste vier aanvragen gehonoreerd voor in totaal € 67.000,-. Dit bedrag wordt in de regio's gematcht door overheden en private partijen. De bedoeling is daarbij dat zoveel mogelijk

verschillende regio's gebruikmaken van de muziekmatch. Er wordt naar rato toegekend: een regio met relatief weinig schoolgaande kinderen krijgt minder financiering dan een regio waarin veel schoolgaande kinderen zijn. Méér Muziek in de Klas Lokaal is de uitvoerder en hoeder van de MuziekMatch, geflankeerd door een onafhankelijke commissie die de driehoek onderwijs, overheid en privaat representeert.

- Een mijlpaal: 100 procent van de pabo's is bereikt. Dat wil zeggen dat alle pabo's in Nederland gebruik hebben gemaakt van de regeling Professionalisering Muziekonderwijs op pabo's van het Fonds Cultuurparticipatie. Voorwaarde voor deelname aan de regeling was dat pabo's hun inspanningen na afloop van de subsidieperiode hebben verankerd in het schoolbeleid en het curriculum, zodat er een daadwerkelijk structurele inbedding van goed muziekonderwijs op de opleiding is gerealiseerd. Tijdens het aanvragen moesten pabo's zich buigen over antwoorden op de volgende onderdelen:
 1. Een visie op muziekonderwijs formuleren voor de lange termijn;
 2. Samenwerken met scholen uit hun eigen omgeving, zodat aanbod goed aansluit bij de vraag uit het onderwijs;
 3. Samenwerken met een conservatorium, om ook hun expertise te benutten bij het verbeteren van het muziekonderwijs.

Ook intervisie en kennisdeling op landelijk niveau maakten deel uit van de regeling. Kortom, 100% is een cijfer om trots op te zijn.



Méér Muziek in de Klas kerstgala
Foto: © Roy Beusker

5

Bijdragen 2019

Theater

Niels van Doormalen (1998)

Bijdrage in 2019: € 12.000

Voor wat Voor het volgen van de MA Musical Theater Producing aan de Goldsmith University in Londen.

Opmerkelijk Niels is de eerste Nederlander die aan de prestigieuze masteropleiding Producing For Musical Theatre in Londen mag studeren.

Yasmin le Comte (1998)

Bijdrage in 2019: € 7.500

Voor wat Voor het volgen van een tweejarige opleiding tot actrice aan de American Academy of Dramatic Arts (AADA) in Los Angeles.

Opmerkelijk De film Titanic zorgde er op Yasmins vijfde voor dat ze besloot actrice te worden.

Dans

Wisse Scheele (2002)

Bijdrage in 2019: € 2.900

Bijdragen sinds 2015, totaalbedrag: € 12.410

Voor wat Voor het volgen van zijn opleiding aan de Nationale Balletacademie.

Wapenfeiten Wisse was een van de Billy's die de gelijknamige hoofdrol in de musical Billy Elliot danste.

Noah Hak (2002)

Bijdrage in 2019: € 7.500

Bijdragen sinds 2018, totaalbedrag: € 15.000

Voor wat Voor het bekostigen van zijn opleiding aan de European School of Ballet en voor het volgen van twee zomercursussen in Parijs.

Ervaring Noah is een zeer getalenteerde jonge danser die mooie resultaten behaalde op de Nationale Balletacademie (NBA). Nu danst hij alweer twee jaar bij de European School of Ballet.

► **Omani Ormskirk** (1999)

Bijdrage in 2019: € 15.000

Bijdragen sinds 2018, totaalbedrag: € 22.500

Voor wat Voor het bekostigen van haar derde jaar aan de Juilliard Ballet School in New York.

Opmerkelijk Omani wist op haar zesde, bij het zien van Beyoncé op televisie, dat ze met haar mee wilde doen, als danseres. Tien jaar later was ze de Senior Grand Champion Dancer of the World (haar droom om met Beyoncé te dansen koestert ze nog steeds).

Joshua Okonkwo (2005)

Bijdrage in 2019: € 1.260

Bijdragen sinds 2018, totaalbedrag: € 2.460

Voor wat Voor het volgen van de vooropleiding van de Next Large Dance Company Touchee, Utrecht.

Wapenfeiten Op negenjarige leeftijd won Joshua de Europese Kampioenschappen in Rimini voor hiphop en kwam hij in de finale bij Junior Dance tv-programma van Avro-Tros.

Lola van Rump (2000)

Bijdrage in 2019: € 1.050

Voor wat Voor het volgen van de Zomercursus van de Kibbutz Contemporary Dance Company in Gaáton Israël.

Ervaring Lola zit in HBO 1 Dans Uitvoerend van Lucia Marthas Institute for Performing Arts, ze heeft er sinds haar zevende de vooropleiding gedaan. 'Ik heb mij in Israël beter ontwikkeld als danser, vooral ook wat betreft moderne dans; het kan alleen maar positieve dingen voor de toekomst brengen.'

Junior Company Het Nationale Ballet

Bijdrage in 2019: € 20.000

Bijdrage sinds 2013: jaarlijks € 20.000, bedoeld voor steeds twee studiebeurzen.

Het Nationale Ballet richtte in 2013 met groot succes de Junior Company op. Het doel is jonge danstalenten te stimuleren en te inspireren

en hun kans te vergroten op een bloeiende danscarrière. De Junior Company vormt een springplank voor jonge dansers tussen dansopleiding en gezelschap en zoekt naar het beste ballettalent ter wereld. De talenten worden gescout op de Nationale Balletacademie, op internationale competities en door middel van een auditie. De beurzen in 2019 waren voor Beatriz Kuperuz en Claire Tjoe-Fat.

Het Nationale Ballet/Junior Company
/Choreography Academy

Bijdrage in 2019: € 22.000

Het betreft een extra bijdrage voor de Choreographic Academy in 2021-2023, maar het bedrag werd in 2019 toegekend.

De Choreography Academy is een nieuw project waarin vier jonge choreografen drie weken lang aan de slag gaan met de dansers van de Junior Company. Ze krijgen een platform om zichzelf als choreograaf verder te ontwikkelen en hun werk te innoveren. In dit unieke project krijgen de choreografen met zeer uiteenlopende achtergronden de tijd om zich verder te verdiepen in het creatieproces van een dansvoorstelling, en om te leren hoe je communiceert met opdrachtgevers en dansers. Artistiek coördinator van de Junior Company Ernst Meisner zal ze hierbij begeleiden.

Louisella Vogt (2002)

Bijdrage in 2019: € 3.700

Voor wat Voor het volgen van haar hbo-opleiding aan de Nationale Balletacademie in Amsterdam.

Opmerkelijk Toen zij tijdens de vooropleiding van de Nationale Balletacademie (NBA) stage liep op de National Ballet School in Toronto, werd zij uitgenodigd om daar de voltijdsopleiding te volgen.



Omani Omskirk
Foto: © Rosalie O'Conner

Muziek

KLASSIEK—INSTRUMENTAAL

Aidan Mikdad (2001) – Piano

Bijdrage in 2019: € 4.500

Bijdrage sinds 2014, totaalbedrag: € 18.500

Voorwat Voor het volgen van een internationale masterclass in Verona, voor de masterclass van Jean-Yves Thibaudet in Los Angeles en voor deelname aan de Tsinandali Festival Georgia Academy.

Wapenfeit Aidan wint al vanaf jonge leeftijd tal van prijzen. Hij wordt in NRC Handelsblad geplaatst in de top tien van klassieke topmusici in Nederland en België.

Enzo Kok (2003) – Viool

Bijdrage in 2019: € 1.565

Voorwat Voor het volgen van een zomercursus Zêzere Arts Festival in Portugal en Festa Della Musica Portogruaro in Italië.

Opmerkelijk Enzo keek als kind urenlang dvd's van André Rieu, en mocht later na het winnen van Superkids op zijn elfde, het podium met hem delen. Enzo heeft les aan het Conservatorium van Amsterdam van Wiesje Miedema.

Vera Beumer (2001) – Viool

Bijdrage in 2019: € 12.000

Bijdrage sinds 2018, totaalbedrag: € 19.500

Voorwat Voor het bekostigen van haar tweede studiejaar aan de Royal College of Music in Londen.

Wapenfeiten Op elfjarige leeftijd debuteerde Vera als soliste met de Legende van componist Wieniawski. Vera won een aantal eerste prijzen bij nationale concoursen zoals het Prinses Christina Concours en het Britten Vioolconcours.

Sasha Witteveen (2003) – Contrabas

Bijdrage in 2019: € 3.924

Bijdrage sinds 2018, totaalbedrag: € 10.047

Voorwat Voor het volgen van de vooropleiding contrabas aan het Conservatorium van Amsterdam en voor Masterclasses Božo Paradžik Seon, in Zwitserland.

Wapenfeiten Sasha speelt als jongste bassiste onder meer in het internationale jeugdorkest LGT, Young Soloists Orchestra. In februari 2019 kreeg ze een contrabas in bruikleen, speciaal voor haar gebouwd door Sergio Scaramelli in Italië.



Nikola Meeuwsen
Foto: © Ronald Knapp

Kira van Woerd (2005) – Viool

Bijdrage in 2019: € 5.000

Voor wat Voor het volgen van de Zomercursus Zemtsov Masterclass in Verona, Italië en voor de vooropleiding Academie Muzikaal Talent in Utrecht en voor les bij het Hellendaal muziek-instituut, in Rotterdam.

Wapenfeiten Kira kreeg haar eerste vioolles toen ze drieënhalf was en wint sindsdien talloze prijzen, onder andere twee keer de eerste prijs bij het Nederlands Vioolconcours.

Opmerkelijk Ze heeft een blog met onder meer de mooie tekst: Volwassenen, dit is belangrijk. Jullie denken dat makkelijke dingen goed zijn voor jullie kinderen. Maar dat is niet altijd zo. Soms is het juist beter om de moeilijke weg te nemen.

Thomas Jaromir Prechal (2004) – Cello

Bijdrage in 2019: € 4.985

Bijdrage sinds 2018, totaalbedrag: € 8.260

Voor wat Voor het volgen van privélessen cello bij Raphael Pidoux in Parijs, voor cursussen aan de Cello Akademie, in Rutesheim, Duitsland en voor het volgen van een masterclass bij Musique de Chambre de Giverny in Frankrijk.

Wapenfeiten Naast het winnen van talloze prijzen werkt Thomas veel samen met de Tsjechische pianist Dušan Holý. Met Dušan samen heeft Thomas opgetreden in toonaangevende concertzalen. Thomas zit op het Christelijk Gymnasium in Utrecht en speelt ook graag tennis.

Emma Naegele (2005) – Cello

Bijdrage in 2019: € 1.570

Voor wat Voor het volgen van haar Cello-studie aan de Academie voor Muzikaal Talent in Utrecht en voor de Summeracademy van het Peter de Grote Festival in Groningen.

Opmerkelijk Emma begon met cellolessen bij haar moeder toen ze vijf jaar oud was. In 2019 won ze de Peregrinos Musicales Award op het Peter de Grote Festival.

Julius Backer (2001) – Piano

Bijdrage in 2019: € 8.132

Bijdrage sinds 2016, totaalbedrag: € 18.097

Voor wat Voor het bekostigen van zijn piano-studie aan de Yehudi Menuhin School in Surrey, Verenigd Koninkrijk.

Opmerkelijk Julius won onder andere in 2012 de A categorie van het noordelijke Haydn Muziek Festival en een jaar later met zijn oudere zus Paulien (Klarinet) als duo de B categorie van datzelfde festival. In 2014 won Julius de A categorie van het landelijke Steinway Pianoconcours. Hij houdt ook van tennis en voetbal.

Alexander Jansen (2005) – Piano

Bijdrage in 2019: € 3.950

Bijdrage sinds 2018, totaalbedrag: € 6.900

Voor wat Voor het bekostigen van de Vooropleiding Academie voor Muzikaal Talent in Utrecht.

Wapenfeiten Alexander was amper drie jaar oud toen hij voor het eerst ging 'dirigeren bij een concert' dat hij zag op de tv. Hij zei toen al zeker te weten iets met muziek te willen en bewees zijn talent in de jaren erna.

◀ **Nikola Meeuwse**n (2002) – Piano

Bijdrage in 2019: € 10.000

Bijdrage sinds 2014, totaalbedrag: € 33.000

Voor wat Voor het volgen van een zomercursus bij Accademia Pianistica Internazionale Imola in Italië en voor het volgen van diverse andere masterclasses.

Wapenfeiten Nikola won op tienjarige leeftijd tijdens het Steinway Concours 2012 in Amsterdam de eerste prijs en de publieksprijs, sindsdien is hij uitgegroeid tot opvallend pianotent. Hij won in 2019 onder meer de Concertgebouw Young Talent Award.

Maria Eugenia Pedano (2003) – Hobo
Bijdrage in 2019: € 3.233

Voor wat Voor het volgen van een zomercursus voor hobo in Frankrijk en voor het volgen van privélessen bij Ralph van Daal in Maastricht.

Opmerkelijk Maria begon op haar tiende al met het winnen van prijzen voor haar hobo-spel, maar ze zingt ook graag. Ze heeft meegedaan aan musicalproducties, onder andere Moeder ik wil bij de Revue van Stage Entertainment.

Fama Koning (2005) – Cello

Bijdrage in 2019: € 1.250

Bijdrage sinds 2017, totaalbedrag: € 3.650

Voor wat Voor het bekostigen van haar opleiding aan de Academie voor Muzikaal Talent (AMT) in Utrecht.

Wapenfeiten In 2019 haalt Fama de finale van het Concertgebouwconcours en wint ze de Labberté-Hoedemakerprijs én de Emmy Verheij Award tijdens het Peter de Grote Festival.

▼ **Emma van Schadewijk** (2003) – Cello

Bijdrage: € 7.500

Bijdrage sinds 2018, totaalbedrag: € 15.000

Voor wat Voor het bekostigen van haar studie aan de Yehudi Menuhin School in Surrey, Verenigd Koninkrijk.

Wapenfeiten Emma stond in 2018 twee keer in de Nationale Finale van het prestigieuze Prinses Christina Concours in Den Haag. Zowel als soliste, als met Trio Diotima. Met haar trio won ze de eerste prijs.

Mischa van Tijn (2000) – Piano

Bijdrage in 2019: € 2.000

Bijdrage sinds 2018, totaalbedrag: € 5.700

Voor wat Voor het volgen van zomercursus Internationale Musikakademie, Nendeln Liechtenstein en masterclasses/lessen van privédocenten buiten Nederland.

Opmerkelijk Mischa won in 2018 samen met Emma van Schadewijk de eerste prijs bij het Prinses Christina Concours met hun Trio Diotima. In 2019 wint hij de derde prijs in de categorie tot 22 jaar op het Concours International de Piano in Lagny-sur-Marne, nabij Parijs.



Emma van Schadewijk
Foto: © Andreas Kretschmeier

KLASSIEK - ZANG

Raoul Steffani (1992) – Bariton

Bijdrage in 2019: € 3.600

Bijdrage sinds 2016, totaalbedrag: € 14.068

Voor wat Voor het volgen van privélessen van Nelly Miricioiu in Londen.

Opmerkelijk Raoul won in 2018 onder andere de Grachtenfestival Prijs, een prijs die jaarlijks wordt uitgereikt aan een jonge, veelbelovende musicus. Daarmee werd Raoul ook uitgeroepen tot Artist in Residence van het Grachtenfestival 2019.

Liza Lozica (1994) – Mezzo-sopraan

Bijdrage in 2019: € 10.000

Voor wat Voor het volgen van de Advanced Vocal Certificate aan de Guildhall School of Music and Drama in London, Verenigd Koninkrijk.

Wapenfeiten Liza zong niet alleen in koren en als soliste, maar ook bij Toneelgroep Maas-tricht.

Maria Warenberg (1995) – Sopraan

Bijdrage in 2019: € 630

Bijdrage sinds 2016, totaalbedrag: € 11.948

Voor wat Voor het volgen van een Zomercursus zang bij Sasja Hunnago in Aartswoud, Nederland.

Wapenfeiten Maria kreeg pas op zestienjarige leeftijd haar eerste zangles. Een half jaar later deed zij mee aan het Prinses Christina Concours en behaalde de Aanmoedigingsprijs. Datzelfde jaar werd ze aangenomen op de School voor Jong Talent van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag.

Elenora Hu (1995) – Sopraan

Bijdrage in 2019: € 5.000

Voor wat Voor het volgen van het Young Artists' Programme, National Opera Studio in Londen, Verenigd Koninkrijk.

Wapenfeiten Tijdens haar bachelorstudie

Engelse taal en cultuur aan de Universiteit Leiden begon zij met haar opleiding als professioneel zangeres. Door die combinatie van literatuur, linguïstiek en filosofie kan zij op geheel eigen wijze diepgang geven aan de zangkunst.

Lisenka Heijboer Castaño (1991)

– opera/muziektheater regisseur

Bijdrage in 2019: € 15.000

Voor wat Voor het volgen van Directing Fellowship aan de Juilliard School in New York, Verenigde Staten.

Wapenfeiten Lisenka werkte als regisseur met een indrukwekkende lijst bekende namen. Ze was onder andere assistent van Lotte de Beer, Pierre Audi, Krzysztof Warlikowski, Monique Wagemakers en Laurent Pelly. In 2019 wordt ze in NRC Handelsblad genoemd in de top tien van 'Theatertalent'.

JAZZ/POP ZANG

Lisa ten Bulte (1999) – Singer-Songwriter

Bijdrage in 2019: € 15.000

Voor wat Voor het volgen van het tweede jaar BA Songwriting (BIMM) in Brighton, Verenigd Koninkrijk.

Wapenfeiten Sinds Lisa ten Bulte, artiestennaam Lisa Nora, in Brighton studeert heeft ze gespeeld op The Great Escape Festival in Brighton en het Victorious Festival in Portsmouth, samen met artiesten als James Bay en Lewis Capaldi.

JAZZ/POP INSTRUMENTAAL

Eduard Preda (2001) – Piano

Bijdrage in 2019: € 15.000

Bijdrage sinds 2018, totaalbedrag: € 19.500

Voor wat Voor het bekostigen van het eerste jaar aan de Berklee College of Music, Boston en voor privélessen van Jan Wijn.

Wapenfeiten Eduard speelde op zijn vierde al piano en cimbaal met zijn vader, de internationaal bekende jazzmusicus Marius Preda. Net

als andere talenten is hij ook cultureel ondernemer: hij bekostigde zijn studie in Boston deels met beurzen en deels met een succesvolle crowdfunding actie op voordekunst.nl.

Tadjiro Velzel (2001) – Saxofoon

Bijdrage in 2019: € 15.000

Voor wat Voor het volgen van een studie aan de The New School in New York, Verenigde Staten.

Wapenfeiten Tadjiro speelt niet alleen als solist, maar ook met het kwartet Hourglass, dat in 2016 het Prinses Christina Jazz Concours won. Na zijn eerste jaar in New York is zijn score Summa Cum Laude.

Wouter Kühne (1996) – Jazz drums

Bijdrage in 2019: € 15.000

Studiebeurzen film en televisie

Roel van Beek (1996)

Bijdrage in 2019: € 15.000

Voor wat Voor het bekostigen van zijn studie aan de Masteropleiding Directing Animation -National Film and Television School in Beaconsfield, Verenigd Koninkrijk.

Doel Roel gaat zich met traditionele animatie zoals stop-motion en handgetekende animatie verdiepen in het maken van een abstracte animatiefilm.

Thijme Grol (1996)

Bijdrage in 2019: € 15.000

Voor wat Voor het bekostigen van zijn studie aan Master Producing Visual Effects - National Film and Television School in Beaconsfield, Verenigd Koninkrijk.

Doel Thijme is de eerste productiestudent van de Nederlandse Filmacademie die afstudeert

Voor wat Voor het volgen van zijn eerste jaar aan de Manhattan School of Music in New York.

Wapenfeiten Wouter is op zijn jonge leeftijd al een bekende naam in de Nederlandse jazzwereld. Wouter wil de Amerikaanse groove feel bestuderen, Cubaanse en West-Afrikaanse Muziek implementeren in zijn spel en een geheel eigen stijl ontwikkelen.

Maurijn (Mo) van der Does (1997)

Bijdrage in 2019: € 9.000

Voor wat Lessen van bekende jazzmusici in New York.

Wapenfeiten In 2019 lanceerde Mo zijn debuutalbum Common Myths met het Mo van de Does Quartet.

als VFX-producent, oftewel 'visual effects, animation and virtual reality'. Zijn ultieme droom is werken voor de Walt Disney Animation Studios.

Milou van der Kolff (1991)

Bijdrage in 2019: € 5.000

Voor wat Voor het bekostigen van haar cursus Assistant Directing and Floor Managing aan de National Film and Television School in Beaconsfield, Verenigd Koninkrijk.

Uitspraak 'Mijn grote hoop is dat ik uiteindelijk deze internationaal geleerde praktijken weer terug kan brengen naar Nederland, om zo de Nederlandse filmsector verrijken.'

Ondersteuning crowdfunding Voordekunst

Bijdrage in 2019: € 1.952

De VandenEnde Foundation betaalt € 100 start contributiekosten en dan 7% van totaal bedrag om talenten te stimuleren een eigen crowdfundingactie te ondernemen. Tot op heden maakten drie talenten gebruik van deze mogelijkheid.



Eduard Preda
Foto: © Majanka Fotografie

Overige projecten

MEERJARIGE PROJECTEN

Stichting Méér Muziek in de Klas

Totaal Stichting Méér Muziek in de Klas
€ 1.400.000

Het doel van Méér Muziek in de Klas is structureel muziekonderwijs voor alle 1,6 miljoen basisschoolkinderen in Nederland.

[Lees ook het artikel over Méér Muziek in de Klas op blz 20]

Blockbusterfonds

Totaal Blockbusterfonds € 562.125

De activiteiten van het Blockbusterfonds richten zich op het financieel mogelijk maken van uitzonderlijke, publieksgerichte culturele evenementen.

[Lees ook het artikel over Blockbusterfonds op blz 9]

Hélène Kröller-Müller Fonds sinds 2013

€ 5.000

Sinds 2013 ondersteunt de VandenEnde Foundation het Hélène Kröller-Müllerfonds in Otterloo met een jaarlijkse bijdrage.

Internationaal Theater Amsterdam

€ 5.000

Sinds 2015 ondersteunt de VandenEnde Foundation de Othello-kring van de Stadsschouwburg Amsterdam steeds voor een periode van vijf jaar, met een jaarlijkse bijdrage.

Kunstcollectie DeLaMar Theater

€ 10.000

De bijdrage ten behoeve van onderhoud en verzekering van de kunstcollectie van DeLaMar.

Universiteit van Utrecht

€ 15.000

De VandenEnde Foundation stelt voor de financiering van de bijzondere leerstoel Mecenaatstudies aan de Universiteit Utrecht een jaarlijkse bijdrage van € 15.000 beschikbaar gedurende een periode van vijf jaar. Het initiatief betreft een samenwerking van het Prins Bernhard Cultuurfonds, de BankGiro Loterij en de VandenEnde Foundation, onder regie van de stichting Geef om Cultuur.

De toekenning wordt in 2019 gedaan, de bijzondere leerstoel start op 1 januari 2020 en loopt tot en met 31 december 2024.

Universiteit van Amsterdam

€ 25.000

De VandenEnde Foundation stelt voor de financiering van de bijzondere Joop van den Ende-leerstoel Musical aan de Universiteit van Amsterdam jaarlijks € 20.000 beschikbaar, gedurende een periode van vijf jaar.

De toekenning wordt in 2019 gedaan, de bijzondere leerstoel start in het academisch jaar 2020-2021.

Frans Lommerse Stipendium

€ 5.000

Ter ere van Frans Lommerse, scheidend directeur van De Toneelschuur in Haarlem, werd in 2019 een bijdrage geleverd voor het instellen van het Frans Lommers Stipendium voor jong Theatertalent.

► De Nationale Opera /Opera Forward Festival

€ 150.000

Centraal thema van het Opera Forward Festival 2019 was Identiteit en Confrontatie. Het festival, dat voor de vierde keer werd georganiseerd door De Nationale Opera, is dé plek waar De Nationale Opera ruim baan geeft aan nieuwe werken, originele initiatieven en jong



talent. Gedurende twee weken (van 28 februari t/m 17 maart) was er de mogelijkheid om vijf opera's en talloze lezingen, documentaires en talentproducties te bezoeken.

Balletgala 2019

€ 25.000

In 1979 is ter gelegenheid van hun twintigjarig dansjubileum door het dansers-echtpaar Alexandra Radius en Han Ebbelaar de Stichting Dansersfonds '79 opgericht. Het fonds was in de eerste plaats bestemd voor de financiële ondersteuning van (ex)dansers wier toekomst onzeker was. In de loop van de jaren is de positie van deze doelgroep van het Dansersfonds '79 gelukkig behoorlijk verbeterd, zodat het accent meer is komen te liggen op de ondersteuning en stimulering van de danskunst en ballet in het algemeen en van veelbelovende jonge dansers in het bijzonder.

Nationale Opera Studio

€ 30.000

De Nationale Opera Studio is een programma voor jonge artiesten dat in 2018 van start ging. Artistiek leider is de internationaal gerenommeerde sopraan Rosemary Joshua. Het doel

van de Studio is dat jonge artiesten zich verder kunnen ontwikkelen tot allround artiesten, door het aanbieden van kwalitatief hoogstaande training gecombineerd met een breed scala aan professionele ervaringen.

De VandenEnde Foundation ondersteunde in 2019 de Opera Studio met een bijdrage van € 30.000 bedoeld voor het studiejaar 2020-2021.

FOAM

€ 95.000

In 2017 bestond FOAM 15 jaar. Sinds de oprichting wordt het Fotomuseum door de VandenEnde Foundation ondersteund. Eerst was er steun voor de algehele ontwikkeling van het Fotomuseum, sinds 2018 is er specifiek een bedrag van € 95.000 geoordeeld voor de ontwikkeling van het International Talent Program, oftewel de Foam Talent Call.

De Foam Talent Call is een zoektocht naar buitengewoon getalenteerde fotografen tussen de 18 en 35 jaar van over de hele wereld. Fotografen worden uitgenodigd om hun portfolio in te zenden voor publicatie in het Talent-nummer van het magazine in het najaar en de aansluitende (reizende) tentoonstellingen. Voor de geselecteerde fotografen werkt het 'Talent stempel' als

een springplank naar de internationale wereld van de internationale fotografie, het levert wereldwijde erkenning en lof op. In 2019 is deze bijdrage voor de FOAM Talent Call gecontinueerd.

Grachtenfestival Amsterdam

€15.000

Het Grachtenfestival is het enige festival in Europa dat zich volledig richt op de presentatie en ontwikkeling van jong talent en jonge professionals in klassieke muziek en jazz. Daarnaast is dit festival het grootste klassieke muziekfestival van Nederland. Gedurende 10 dagen in augustus wordt de stad benut als podium en locatie, waarbij het festivalthema de leidraad vormt voor de programmering van musici en repertoire. Het festival stimuleert daarmee de ontdekking van zowel de stad als jong muzikaal talent door een groot publiek.

Het Grachtenfestival is tevens een springplank voor de nieuwste generatie musici in klassieke muziek en jazz. Talentontwikkeling zit in het DNA van de organisatie en voert de boventoon in vrijwel alles wat er wordt ondernomen en georganiseerd. Het Grachtenfestival ontdekt, lanceert en helpt jonge en talentvolle musici op verschillende manieren bij de start van hun carrières. Het thema in 2019 was Schatten van Vrouwen. De VandenEnde Foundation ondersteunde het Artist in Residence programma waar bariton Raoul Steffani aan deelnam.

Lucia Marthas Institute for Performing Arts

€35.000

Lucia Marthas Institute for Performing Arts is een hbo-kunstvakopleiding voor show- en musicaldans en een hbo-docentenopleiding dans. Daarnaast biedt de academie kinderen met een zeer uiteenlopende sociale achtergrond de mogelijkheid tot zelfexpressie door middel van dans en zang.

Om een eindpresentatie van het Bob Fosse choreografieprogramma mogelijk te maken, ontving het Lucia Marthas Institute een bijdrage van €35.00.

Studio Drift/Platform Scenography

€2.500

Dankzij de bijdragen van onder andere de VandenEnde Foundation was Nederland opnieuw vertegenwoordigd op de Praagse Quadriennale 2019 (PQ2019). In het onderdeel Fragments, was de maquette van Paul Gallis, gemaakt voor de voorstelling Count Your Blessings (1992-1993), te zien.

De PQ2019 is de enige inhoudelijke wereldtentoonstelling voor scenografie en theaterarchitectuur en is een tiendaagse uitwisseling van expertise, perspectieven en (politieke) standpunten. Op dit podium tonen meer dan zeventig landen werk van 'hun' scenografen en daarmee de eigen culturele ontwikkelingen op het gebied van scenografie. Er komen zeker 70000 vakgenoten, studenten en bezoekers op af. Dit jaar vond de PQ plaats van 6 tot en met 16 juni op het 'aloude' Vystaviste expo-terrein in Praag 7, een terrein dat opgezet is voor de wereldtentoonstelling van 1891.

Stichting Operafront

€20.000

Op 10 augustus 2019 ging de opera Vrouwenstemmen in wereldpremière op het Grachtenfestival in Amsterdam. Een nieuwe opera van muziektheatertalenten. Gecomponeerd door Meric Artac, libretto van Frank Siera, onder regie van Lisenka Heijboer. Heijboer stelde een jong talententeam samen dat met veel energie in waanzinnig korte tijd deze nieuwe productie tot stand bracht, onder de artistieke en zakelijke vleugels van Operafront.

Amsterdams Studentencabaret Festival

€2.000

Net als eerdere jaren kreeg het AmsterdamsStudenten Cabaret Festival in 2019 een bijdrage van de VandenEnde Foundation. Er waren twee halve finales, die twee finalisten opleverden, aangevuld met een wildcard, zodat er uiteindelijk drie finalisten op het

podium van DeLaMar hun verhalen mochten vertellen. Davey Turnhout wist zich te plaatsen tijdens de eerste en Jannick Hamberg tijdens de tweede halve finale. De wildcard ging naar Felix van den Berg.

Davey Turnhout won uiteindelijk de juryprijs, Jannick Hamberg de publieksprijs.

Stichting Requiem van Theresienstadt – Stemmen van Verzet

€ 25.000

Het concert-drama was gepland in het kader van de 'Viering van 75 jaar Vrijheid'. In het concentratiekamp Theresienstadt vond in de periode 1943-1944 zestien keer een bijzondere uitvoering plaats van het Requiem van Giuseppe Verdi. Dit intensieve, circa anderhalf

uur durende muziekstuk werd met een koor van 150 joodse gevangenen uitgevoerd onder leiding van dirigent Raphael Schächter (1905-1945). Vanwege de coronacrisis is het project uitgesteld naar 2021.

Kunstcollectie DeLaMar Theater

€ 20.252

Ter gelegenheid van de voorstellingenreeks van de musicalproductie Lazarus in het DeLaMar Theater werd het theater tijdelijk voorzien van een op deze productie toegespitste fototoonstelling. Hiervoor is gebruik gemaakt van vijftien foto's van fotograaf Bernard Rübsamen.



Visitors in the Seydou Keita – Bamako Portraits exhibition at Foam Amsterdam
Foto: © Daniel Lewensztein

▼ Stichting Zoujijhetzijn

€ 40.000

Boys won't be boys van Rikkert van Huisstede is een maatschappelijke beweging én een theatervoorstelling die een diverse groep jongens en mannen* (het sterretje betekent volgens de website: 'waar wij de termen mannen/jongens gebruiken bedoelen we een breed scala aan mensen.') samenbrengt. Een collage van dansers, zangers, rappers, dichters en theatermakers laat zien dat het stoer is om je (als man) kwetsbaar op te stellen. Ze vertellen hun persoonlijke verhaal en vinden elkaar in het doorbreken van stereotypen. Na afloop vonden er waar mogelijk gesprekken en workshops plaats met leerlingen van middelbare scholen.

Uitgeverij Rubinstein – Boekproject Chagall Atlas

€ 10.000

Dankzij de bijdragen van onder andere de VandenEnde Foundation zal Uitgeverij Rubinstein in 2020 een boek over de kunstenaar Chagall uitbrengen met als titel 'Atlas van het leven van Marc Chagall'. Het boek sluit aan bij de televisieserie Krabbé zoekt Chagall die in 2020 zal worden uitgezonden. Het boek zal worden uitgegeven in het voorjaar van 2021.

Sanne Thierens – Boek 'Mjoezikul' Annie M.G. Schmidt en Harry Bannink

€ 12.500

Uitgeverij Nijgh & Van Ditmar en auteur Sanne Thierens (1989) hebben het voornemen om eind 2020-eerste helft 2021 een boek uit te brengen over de musicals van Annie M.G. Schmidt en Harry Bannink. Over Annie M.G. Schmidt is al veel geschreven, maar niet over haar musicals. Ook het aandeel van Harry Bannink kreeg nog weinig aandacht. Dit boek moet daarin verandering brengen.

Het Concertgebouw – Muziekproject SOUK 2020

€ 25.000

Sinds 2005 programmeert Het Concertgebouw elke twee jaar het muziekfestival SOUK. Met dit festival wordt de Arabische muziekcultuur samengebracht met de westerse muziek. Het festivalprogramma is gericht op een specifiek publiek met wortels in het Midden-Oosten (Turkije, Irak, Iran, Egypte, Israël en de Golfstaten) en de Maghreb (Marokko, Algerije, Tunesië). Vanwege de coronacrisis is het project uitgesteld naar 2021.





Opera Vrouwenstemmen
Foto: © Melle Meivogel



Productie Theateralliantie: The Color Purple
Foto: © Neeltje Knaap

DeLaMar Theater

Programmeringsbijdrage DeLaMar Theater cf. Convenant: € 1.000.00.

Exploitatiebijdrage DeLaMar Theater: € 1.400.000

DeLaMar Theater is een initiatief van de VandenEnde Foundation. Het werd geopend op 28 november 2010 en voorziet in de behoefte aan een theater dat ruimte biedt aan musical, cabaret en toneel. Een plek waarin het aanbod van kwalitatief en aantrekkelijk theater samenvalt met het stimuleren van talent en cultureel ondernemerschap. Een gastvrij theater, waarin voortdurend wordt gezocht naar de beste manieren om kunst te tonen voor een groot publiek. Sinds februari 2019 onder leiding van directeur Andreas Fleischmann. 'Ik geloof dat amusement en engagement prima kunnen samengaan. Aantrekkelijk theater, interessant theater, dat wil ik laten zien. In het hartje van Amsterdam, op het Leidseplein. Theater voor iedereen en dat zijn nogal wat mensen. Alleen Amsterdam al kent 184 nationaliteiten en 50% van de Amsterdammers is tussen de 18 en de 45: die mensen hebben wij nog niet allemaal binnen. Daar ga ik dus aan werken.'

Theateralliantie

Organisatiekosten € 189.141

De Theateralliantie is een samenwerkingsverband van meerdere landelijke theaters. De basis van de Theateralliantie wordt gevormd door zes landelijke theaters: Chassé Theater Breda, Luxor Rotterdam, Parkstad Limburg theaters, Theater Orpheus Apeldoorn, MartiniPlaza Groningen en DeLaMar Theater Amsterdam. Doel is om samen met producenten grootschalige producties te initiëren, te ontwikkelen, te (laten) produceren, in te kopen, te programmeren en in de theaters te presenteren. Theaterproducties van hoge kwaliteit qua productionele invulling en met inhoudelijke zeggingskracht en herkenbaarheid voor een groot publiek. Eric-Paul Dijkhuizen en Rosalie Mohr vormen vanaf 1 september 2019 de nieuwe directie van de Theateralliantie. Dijkhuizen wordt zakelijk directeur, Mohr creatief directeur. Ze volgen samen Edwin van Balken op die directeur is geworden van de Stadsschouwburg & Philharmonie Haarlem.

6

Bestuur en Medewerkers

Goed Bestuur

Eind 2017 werd door de leden van de FIN, de branchevereniging van fondsen en foundations in de filantropie, de Code Goed Bestuur vastgesteld. Die gedragscode is onderdeel van een bundeling van gedragscodes opgesteld door de SBF - Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie. Als lid van de FIN volgt de VandenEnde Foundation deze code. De FIN Code Goed Bestuur omvat een reeks van normen over effectief en verantwoord bestuur. FIN-leden onderschrijven deze normen en laten zich door een onafhankelijke commissie toetsen op de naleving ervan. Dit is conform afspraken met de overheid, die hiermee de eerste verantwoordelijkheid voor toezicht op de naleving van de code bij de brancheorganisatie heeft gelegd. Het past ook bij het streven van de VandenEnde Foundation naar transparant beleid.

Onafhankelijkheid

De code verheldert wat wel en niet wenselijk is binnen een bestuur. Bijvoorbeeld op het punt van belangenverstrengeling. Als een bestuurder een direct of indirect persoonlijk belang heeft bij een aanvraag, dat tegenstrijdig is met het belang van het fonds, dan mag

dit bestuurslid niet mee vergaderen over het betreffende onderwerp en niet deelnemen aan de besluitvorming erover.

Maar er kan ook sprake zijn van parallelle belangen. Bijvoorbeeld als een bestuurslid van de Foundation ook bestuurslid is van een aanvragende instelling. In zo'n geval geeft het bestuurslid vooraf aan dat er parallelle belangen aan de orde zijn. In de vergadering waar de aanvraag behandeld wordt mag dit bestuurslid wel informatie over de instelling en de aanvraag inbrengen – er is immers sprake van verrijkende kennis - maar niet deelnemen aan de besluitvorming.

In alle gevallen blijft de VandenEnde Foundation onafhankelijk. Belangrijk hierbij is de functiescheiding tussen directie en bestuur. Daartoe is een directiereglement en een bestuursreglement vastgesteld waarin taken en verantwoordelijkheden zijn afgebakend.

Voor wat de eventuele belangenvermenging betreft is het denkbaar dat bestuursleden in meerdere besturen met elkaar zitten en ook parallelle belangen kunnen hebben. Essentieel is dat daar openheid over is. Als leidraad hiervoor heeft het bestuur van de VandenEnde Foundation in 2019 een intern protocol opgesteld.

Voorstellen

Graag stellen we hierbij onze nieuwe directeur Milou Halbesma en bestuurslid Marian Spier aan u voor. Ook blikken we terug en kijken vooruit met oud-directeur Ryclef Rienstra en ex-bestuurslid Peter Prein.

Als de dag van gisteren

Interview met scheidend bestuurslid van het eerste uur: Peter Prein

Hoe kijk je terug op al die jaren VandenEnde Foundation?

Het begin voelt als de dag van gisteren. Na de verkoop van Endemol aan Telefónica wilde Joop van den Ende een substantieel deel van zijn opbrengst teruggeven aan de maatschappij. Hij liet zich daarbij mede inspireren door Amerikaanse mecenasen, die daar altijd het goeie voorbeeld in zijn geweest. Joop had samen met zijn vrouw Janine een goede doelen fonds voor ogen en presenteerde dat idee in een talkshow. Nou, dat heeft hij geweten. In de dagen erna stroomden postzakken vol aanvragen op allerlei gebied binnen. Na twee weken werden die postzakken met een grote verscheidenheid aan verzoeken op mijn kantoor gedeponerd. Met mijn assistente ben ik weken bezig geweest gaan om alle verzoeken te lezen en te sorteren. Het was meteen onze eerste wijze les: dat de in oprichting zijnde stichting een heldere focus moest krijgen. Het is belangrijk dat je zorgvuldig nadenkt over je doelstellingen, dan worden de aanvragen ook gericht. Ondernemerschap en cultuur en het 'kansen geven' zijn daarbij vanaf dag één een leidraad geweest.

Waar begon bij jou de liefde voor het theatervak?

Veertig jaar geleden stapte ik voor het eerst Joops entertainment bedrijf binnen. Joop deed toen theater, televisie, films en evenementen.

Buitengewoon interessant vond ik dat, maar ik had er voorheen nooit iets mee te maken gehad, ik was zelden in een theater geweest. Van het een kwam het ander, ik ging meer voor Joop werken en werd uitgenodigd voor premières. Ik herinner me nog goed de eerste musical die hij produceerde, prachtig vond ik die. Die liefde voor het theater- en entertainmentvak heb ik echt aan Joop en Janine te danken. Los van de voorstellingen heb ik bewondering voor de grote verscheidenheid aan creativiteit bij de mensen die achter de schermen samenwerken. Met name in het musicalvak is het iedere keer weer fascinerend om te zien hoe dans, zang en acteren bij elkaar komen. Een even grote bewondering heb ik voor de castleden en musici die avond aan avond het publiek vermaken met hun voorstelling. Ik heb hier fijne en dierbare contacten opgedaan. Het is ook een vakgebied dat constant in beweging is, waar soms bijna ongemerkt enorme stappen worden gezet. Neem de verschillen tussen die eerste musical die ik twintig jaar geleden zag en de musicals van tegenwoordig, zowel op creatief als technisch gebied. Ik zag laatst de musical West Side Story van Ivo van Hove in New York, waarin film en theater echt samengaan. Ik vind dat heel bijzondere ontwikkelingen.

Het is ook een vakgebied dat constant in beweging is, waar soms bijna ongemerkt enorme stappen worden gezet.

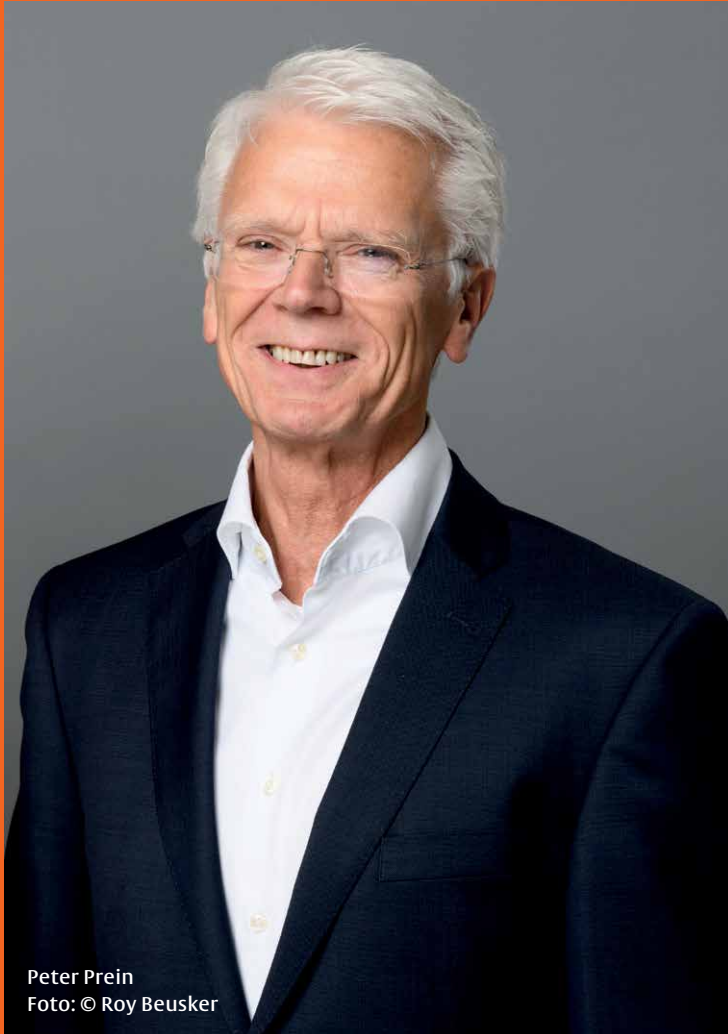
Herken je daarin de ontwikkeling van de VandenEnde Foundation, dat er bijna ongemerkt grote stappen zijn gezet?

Binnen het kader en de doelstellingen die we destijds als bestuur bedachten, heeft de VandenEnde Foundation zich heel breed ontwikkeld. Al na enige jaren na de oprichting kwam DeLaMar Theater om de hoek kijken. Wat mij betreft toch wel een van de mooiste projecten die we binnen de Foundation gerealiseerd hebben. Vanaf de eerste serieuze gedachte over dit bijzondere project tot het moment van de opening van het theater zijn zo'n negen jaar verstreken. Het theater is bijzonder sfeervol geworden. Maar er is ook een lange lijst met andere indrukwekkende projecten, Méér Muziek in de Klas, Foam, het Stedelijk Museum, alle talenten, en het Blockbusterfonds. Dat Blockbusterfonds is op zichzelf al vernieuwend. Een bijzondere samenwerking van meerdere culturele partners en de BankGiroLoterij die bijzondere tentoonstellingen en theatervoorstellingen ondersteunt. M-Lab, de broedplaats voor jong talent niet te vergeten. Een speelplek

in Amsterdam Noord, waar in de periode 2006-2015 veel nieuwe talenten zijn ontdekt, die inmiddels de weg naar de grote podia hebben gevonden. Ook jonge theatermakers kregen hier de kans om hun nieuw vervaardigde producties aan het publiek te laten zien. Dus ja, er zijn zeker grote stappen gezet en veel mooie projecten gerealiseerd.

Wat wens je de VandenEnde Foundation in de toekomst toe?

Ik hoop dat de VandenEnde Foundation in deze vorm zal blijven bestaan. Ik hoop daarnaast ook dat nog meer mensen het voorbeeld van de familie Van den Ende in de rol van mecenas volgen. Er zijn al meer particuliere fondsen in Nederland dan in de begindagen, maar van mij mag het nog verder groeien. Mét onderlinge samenwerkingen dus, tussen gesubsidieerd en ongesubsidieerd, interdisciplinair, particulier en overheid: laat ze maar komen. Ik wens de Foundation nog veel meer mooie en spraakmakende projecten toe. Met de drive van de founders moet dat zeker gaan lukken.



Peter Prein
Foto: © Roy Beusker

Voorbij de hokjes kijken

Marian Spier: Nieuw bestuurslid Stichting VandenEnde Foundation en Stichting DeLaMar Theater

‘Het bestuur van de VandenEnde Foundation is een warm bestuur, je voelt echt dat het door een echtpaar, door familie wordt geleid,’ aldus Marian Spier. ‘Tegelijk merk ik openheid, en word ik nadrukkelijk gevraagd om mee te denken. Dat is een prettig combinatie. Ik denk dat de gedroomde richting van de VandenEnde Foundation het toegankelijker maar ook inclusiever maken is van het fonds, met name voor jong talent, voor interdisciplinaire kunst. Want als je wilt vernieuwen, zie je dat sommige jonge talenten tussen de hokjes vallen; dat het lastig voor ze is om ergens aan te vragen, want ze doen niet óf architectuur, óf techniek, óf muziek, ze doen het allemaal tegelijk. Op dat gebied valt dus veel te winnen en daar zijn we mee bezig. Hoe vinden de jongeren en wij als fonds elkaar en ook; hoe maken we vervolgens een selectie die hout snijdt. Welke criteria stel je op? Het is nog best complex, maar we zijn er druk mee bezig. Tegelijk is het ook heel eenvoudig trouwens: we geloven in iedereen, al kunnen we niet iedereen helpen.’

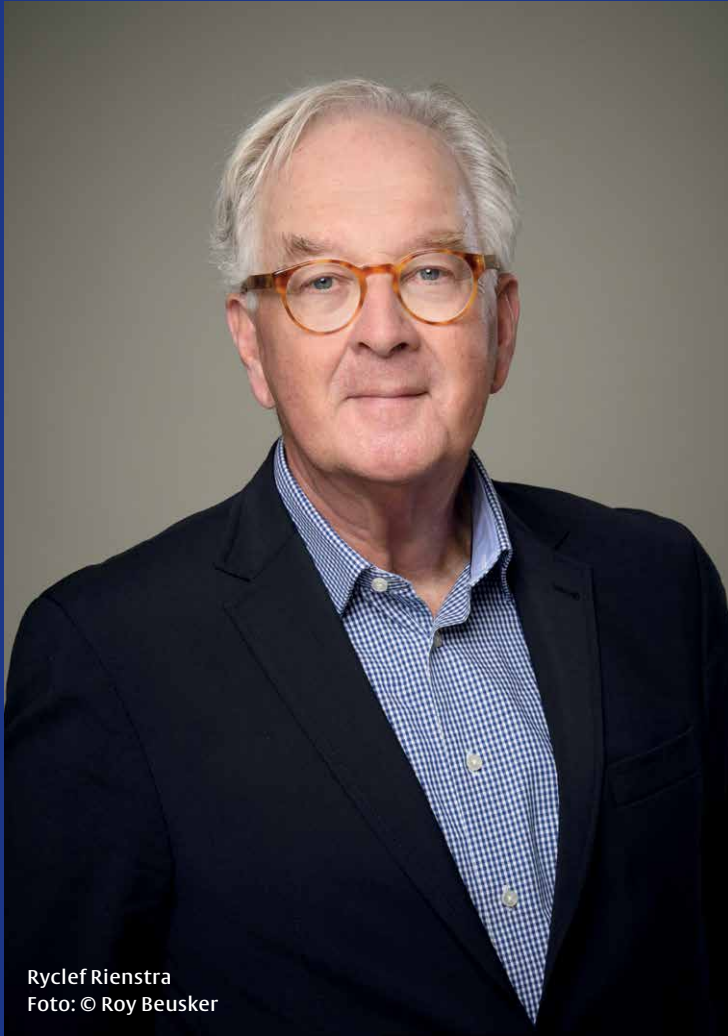
Marian Spier werd op 15 oktober 2019 benoemd tot lid van het bestuur. Ze volgde Hans van Veggel op, die in januari 2019 aftrad als bestuurslid. Met haar benoeming zijn de besturen van de VandenEnde Foundation en het DeLaMar Theater weer op sterkte.

Consultancy en coaching

Marian is sociaal ondernemer, communicatiespecialist en adviseur. Zij werkte in het bedrijfsleven en was manager en docent communicatie en multimediasdesign aan de Hogeschool van Amsterdam. Zij heeft een eigen consultancybedrijf IAMarian, dat werkt voor uiteenlopende bedrijven en (semi)overheidsinstanties. Zij is medeoprichter van TEDxAmsterdam en van TEDxAmsterdam Women. Voor haar coaching van jonge vrouwelijke ondernemers ontving zij in 2018 de EU-Women Business Angel Award. Met de lancering van FEM-START wil Marian dit werk voortzetten en een duurzaam ecosysteem bouwen voor door vrouwen geleide startups in Nederland en Europa. Marian Spier is tevens lid van de raad van toezicht van Rutgers en van het Van Gogh Museum.



Marian Spier
Foto: © Louiza Mei King



Ryclef Rienstra
Foto: © Roy Beusker

Geef kansen aan kunstenaars. We krijgen er een betere wereld voor terug

Gesprek met oud-directeur Ryclef Rienstra

De VandenEnde Foundation ontstond twintig jaar geleden aan de (inmiddels roemruchte) keukentafel van Joop en Janine van den Ende. Ryclef Rienstra werd gevraagd leiding te geven aan het nieuw op te richten fonds. Als voormalig directeur van het Filmfonds was hij al eerder verantwoordelijk geweest voor het verdelen van geld, maar dat was geld zonder 'gezicht'. De overstap naar een fonds waarvan de oprichters nog bij leven betrokken zijn bij het verdelen van de beurzen en toekenningen, was een nieuwe ervaring. 'Je blijft je altijd bewust van dat feit. Het geeft je ook een ander gevoel over wat je aan het doen bent. Ik heb steeds de vrijheid gevoeld mijn eigen plannen te formuleren, maar tegelijk wist ik: ze moeten delen in mijn enthousiasme. Populairder gezegd: ik heb altijd als ijkpunt gehad dat Joop en Janine aan het einde van de dag konden denken: We hebben het goed gedaan. En niet: Wat is die gast daar aan het doen met onze Foundation?'

Trots

Er is in twintig jaar tijd veel bereikt om trots op te zijn. Ryclef noemt zijn topje van de ijsberg: 'Ik ben trots op de oprichting van de VandenEnde Foundation en hoe goed het fonds werd ontvangen in zowel de pers alsook in de culturele sector. De opening van DeLaMar Theater natuurlijk, dat na jaren knokken zo

mooi was geworden. De Mandeville-lezing van Joop in 2011 maakte indruk. Zoals vaker bij hem: boosheid werd een project en dat leidde tot het Blockbusterfonds. Die lezing was een reactie op de aangekondigde bezuinigingen op cultuur: niet minder, maar juist méér schenken, ondersteunen en doneren aan kunst, was zijn boodschap. En dat is wat Rienstra betreft nog steeds de boodschap.

'Ik zei het al eerder in een interview in NRC Handelsblad: ik wil ervoor blijven ijveren dat kunst en cultuur meer statuut krijgen. Stap een is mensen bewust maken van de cultuur om hen heen. Ze moeten zich best realiseren dat het bushokje waarin ze op de bus staan te wachten bewust is vormgegeven, net als hun kleding, hun nieuwe fiets; over vrijwel alles in hun omgeving is door een creatief brein nagedacht. Kunst en cultuur hebben een belangrijke betekenis in onze samenleving. Het stimuleren en in stand houden kost veel geld en kan niet zonder overheidssteun.

Denk aan cultureel erfgoed, dat is met de Hunebedden begonnen, maar ieder jaar komt daar meer erfgoed bij en niet alleen in de vorm van oude stenen. Er zijn talloze mensen die van cultureel erfgoed genieten, misschien zonder dat ze het in de gaten hebben. Wat nu nieuw is, kan over tientallen jaren erfgoed zijn dat behouden moet worden. Er is dus steeds meer geld nodig

om voor dat steeds aanwassende culturele erfgoed te zorgen. En tegelijkertijd moet er ook geïnvesteerd worden in het nieuwe. Kunst, cultuur en creatieve industrie zijn trouwens niet alleen kostenposten, zoals weleens wordt gedacht. Kunst, cultuur en creatieve industrie in brede zin dragen substantieel bij aan onze economie. Dan moeten we niet alleen denken aan beeldende kunst, musea en podiumkunsten, maar ook aan media, architectuur, reclame en nog tal van andere creatieve beroepen. Dat is in verhouding tot andere sectoren, zoals de landbouw en visserij, zeer significant. Die beschikken kennelijk over meer lobbykracht. Daarin schiet de creatieve sector tekort. Maar ook van onze overheid, de regering in het bijzonder, zou je mogen verwachten dat meer oog bestaat voor de maatschappelijke betekenis van cultuur. Dat het niet alleen gaat om een economische afweging.'

Perspectief

Het plaatsen van kunst en cultuur in het juiste – bijzondere - perspectief, daar gaat het Ryclef om. 'Neem de podiumkunsten. Er zijn mensen die zeggen: "Opera? Dat is niet voor mij." Maar misschien zou het wel iets voor hen kunnen zijn. De ruimte om dat te ontdekken zouden ze moeten krijgen. Kunst gaat over het ervaren van schoonheid, van verdieping. Ik geloof daar echt in, en ik geloof ook dat je mensen kunt helpen om kunst te leren waarderen. Een vriend nam mij eind jaren negentig voor het eerst mee naar de Kleine Zaal van het Concertgebouw om daar naar strijkkwartetten te luisteren. Ik ga daar nu nog steeds heen. Had hij dat niet gedaan, dan had ik er misschien nooit zo van leren houden. In die zin omarm ik de klassieke verheffingsgedachte, dat je kunst kunt leren waarderen en dat het bijdraagt aan je persoonlijke ontwikkeling.'

Bedrijfsleven

Om de publieke waardering – en kennis – te versterken, ziet Ryclef Rienstra ook een rol voor het bedrijfsleven weggelegd. 'Het bedrijfsleven kan bijvoorbeeld helpen om kunst en cultuur

op het politieke programma te krijgen. Want het hoort thuis op dat programma, op de voorkant, niet op de achterkant. Laat de captains of industry maar naar voren treden. Laat ze praten in een praatprogramma, laat ze publiekelijk het belang van cultuur en creativiteit bepleiten. En als we dan toch bezig zijn: laat ze meteen benoemen dat er meer oog moet komen voor een correcte betaling. Er wordt in die kunstwereld verschrikkelijk hard gewerkt voor dikwijls te weinig vergoeding. Het is dus goed dat er een minister komt die vindt dat er 'fair pay' moet komen. Maar dan moet ze niet, als de extra kosten van die fair pay op miljoenen worden becijferd, zeggen: "Dan moeten jullie maar wat minder voorstellingen spelen." 'Doe maar wat minder', probeer dat maar eens tegen een andere beroepsgroep te zeggen zoals de onderwijzer of de zorgverlener.'

Private fondsen

'Tenslotte zou ik ook heel graag alle particulieren die het zich kunnen permitteren willen aanmoedigen om te doen wat Joop en Janine doen: schenken aan kunst en cultuur. En dan niet alleen aan instellingen die van zichzelf al statuur hebben. Het Van Gogh museum, de Stadsschouwburg; daar wil iedereen geld aan geven. Dat is de eredivisie, als het ware. Steun ze, natuurlijk, maar steun ook de divisie daaronder: de kleinere groepen, – al dan niet interdisciplinaire – vormen van podiumkunst, film, beeldende kunst en jong talent. Dat zorgt voor vernieuwing, voor de voedingsbodem, voor de diversiteit. Daarbij zie ik bij uitstek een rol voor de private fondsen.

Er zitten ook fiscale voordelen aan geven aan kunst en cultuur en ja, Joop en Janine kunnen het zich permitteren. Maar ze geven met overtuiging. Er gaat wel ieder jaar gemiddeld ruim 9 miljoen euro uit hun persoonlijke portemonnee. Dat kunnen ze ook aan iets anders besteden. Over twintig jaar bekeken is dat ruim 180 miljoen euro, dat is veel geld. Hun adagium is: geef kunst en cultuur ruimte en geef kansen aan kunstenaars. Die drijfveer deel ik met hen. Want we krijgen er een betere wereld voor terug.'

Groeien en bloeien

De nieuwe directeur Milou Halbesma

'Er is de afgelopen 19 jaar door de Foundation een ruime en gerespecteerde expertise opgebouwd met een uitgekiend systeem van beurzen voor de selectie van getalenteerde studenten muziek, dans, theater en film. Ook maakte de stichting naam in het culturele veld met de bouw en exploitatie van het DeLaMar Theater en vooruitstrevende donaties en projecten zoals de oprichting van het Blockbusterfonds, FOAM (fotografietalent), Opera Forward Festival (operatalent) en de Junior Company van Nationale Opera & Ballet, de springplank voor jonge dansers.' Dat is het fonds waar de nieuwe directeur Milou Halbesma nu binnenstapt. Behalve directeur van de Foundation is Milou uit hoofde van haar nieuwe functie tevens bestuurssecretaris van Stichting DeLaMar Theater en bestuurslid van het Blockbusterfonds.

Omdat Milou Halbesma officieel op 1 februari 2020 begint, in dit jaarverslag vooral een tipje van de sluier, een eerste kennismaking met de nieuwe directeur en haar plannen. Voordat Milou per 1 februari 2020 Ryclef Rienstra opvolgde als directeur van de VandenEnde Foundation, was zij zeven jaar lang de directeur Publiekszaken van het Van Gogh Museum. Daar was zij verantwoordelijk voor alle communicatie, de publicaties, bezoekersaantallen en de inkomsten uit de kaartverkoop en development.

Eerder richtte zij in opdracht van de familie Geelen het vermogensfonds de Turing Foundation op, waar zij vervolgens jarenlang als directeur verantwoordelijk was voor de portefeuilles Muziek, Poëzie, Beeldende Kunst en Natuurbescherming. Behalve haar werk voor de Foundation is Milou momenteel bestuurslid van het Zaans Museum en lid van de Raad van Advies van de Hortus Botanicus in Amsterdam.

MILOU HALBESMA: 'Om maar in termen van de natuur te blijven: het is mijn ambitie om de VandenEnde Foundation verder te laten groeien en bloeien. De VandenEnde Foundation is het fonds dat toptalent binnen de cultuur kansen geeft. Het helpt talent individueel, met beurzen voor prestigieuze opleidingen. Het steunt (ontwikkel)podia en programma's waar talent een kans krijgt zich te daadwerkelijk te presenteren en te ontwikkelen. Het kan 'Groeien' door nog meer – en diverser – talent te bereiken en verder te helpen. Met 'diverser' bedoel ik diverser in achtergrond, en in kunstdiscipline. Je ziet dat vaak in het ongedefinieerde, in de cross-overs, de vernieuwing ontstaat. Met 'Bloeien' bedoel ik het innemen van een sterkere, meer zichtbare positie in het culturele veld en in het culturele discours in Nederland. Om zo nog meer een lans te kunnen breken voor talent en het belang van kunst en cultuur.'



Milou Halbesma
Foto: © Van Gogh Museum

Medewerkers & adviseurs

VandenEnde Foundation

MEDEWERKERS VANDENENDE FOUNDATION

Ryclef Rienstra

directeur
(t/m 31 januari 2020)

Milou Halbesma

directeur
(vanaf 1 februari 2020)

Natasha Kyriakopoulos

directiesecretaresse,
senior projectmedewerker

Maartje Verhaak

projectmedewerker

Berney van Stelten

financieel manager

BESTUUR VANDENENDE FOUNDATION

Joop van den Ende

oprichter-voorzitter

Janine van den Ende

oprichter-vicevoorzitter

Peter Prein

secretaris-penningmeester
(t/m 18 januari 2020)

Rutger van Nouhuis

penningmeester
(per 9 april 2020)

Saskia Laseur secretaris

Frank Klijberg bestuurslid

Cornald Maas bestuurslid

Marian Spier bestuurslid

(Per 15 oktober 2019)

DeLaMar Theater

DIRECTIE

Andreas Fleischmann

directeur

Eric Kamer zakelijk leider

BESTUUR

Joop van den Ende

voorzitter

Janine van den Ende

vicevoorzitter

Peter Prein

secretaris-penningmeester
(t/m 18 januari 2020)

Rutger van Nouhuis penning-
meester (per 9 juni 2020)

Saskia Laseur secretaris

Frank Klijberg bestuurslid

Cornald Maas bestuurslid

Marian Spier bestuurslid

Ryclef Rienstra

bestuurssecretaris
t/m 31 januari 2020

Milou Halbesma

bestuursecretaris
vanaf 1 februari 2020)

RELEVANTE

NEVENFUNCTIES

Joop van den Ende

Directeur Chios

Group International B.V.

Commissaris

Novamedia Holding B.V.

Lid bestuur stichting

Méér Muziek in de Klas

Peter Prein

Commissaris

Novamedia Holding B.V.

Secretaris-penningmeester

stichting Stimulering

Kunst en Cultuur

Secretaris-penningmeester

stichting Musical Awards

Secretaris-penningmeester

stichting Theateralliantie

Penningmeester stichting

Imago Theaterproducties

Rutger van Nouhuis

Lid van het Executive

Committee

van ABN AMRO Bank

Lid van de Raad van Advies

van Euronext

Lid van de Board of Directors

van Amcham

Lid van het Dagelijks Bestuur

van Vereniging VNO-NCW

Saskia Laseur

Lid raad van

toezicht stichting

Nederlands Kameroor

Lid bestuur stichting

Méer Muziek in de Klas
Penningmeester bestuur
Cello Biënnale Amsterdam
Lid van het Notarissenplatform voor Het Koninklijk Concertgebouw Amsterdam

Cornald Maas

Creative advisor
Eurovisie songfestival 2020
Commissievoorzitter jury
Amsterdam Pride

Marian Spier

Lid raad van toezicht
Van Gogh Museum
Lid raad van bestuur
Het Hem, Kunstcentrum
Lid raad van bestuur Well
Made Productions

Rycklef Rienstra directeur

Bestuurssecretaris stichting
DeLaMar Theater
(t/m 31 januari 2020)
Lid stuurgroep
Blockbusterfonds
Lid Verkiezingscommissie raad van toezicht VPRO
Lid Visitatiecommissie
Rijkscultuurfondsen (2018-2019)

Milou Halbesma

Bestuurssecretaris stichting
DeLaMar Theater

(vanaf 1 februari 2020)
Bestuurslid Blockbusterfonds
(vanaf 1 februari 2020)
Bestuurslid Zaans Museum
Lid Raad van Advies Hortus
Botanicus Amsterdam

Adviseurs 2019

ADVISEURS THEATER

Hans Croiset

acteur, regisseur, schrijver

Nina Spijkers regisseur

ADVISEURS MUZIEK (KLASSIEK)

Monique Bartels cellist

Maria Milstein violist

Paolo Giacometti pianist

Dominic Seldis contrabassist

Bart Schneemann hoboïst

ADVISEURS MUZIEK (JAZZ/POP)

Jesse van Ruller

jazzgitarist

Benjamin Herman

jazzsaxofonist

Karel Boehlee

jazzpianist

Gijs Dijkhuizen

jazzdrummer

ADVISEURS MUZIEK (ZANG) **Maarten Koningsberger**

bariton

Carolyn Watkinson

mezzo-sopraan

ADVISEURS MUZIEK (ZANG JAZZ/POP)

Janne Schra

singer-songwriter

Francien van Tuinen

jazz zangeres

Dominique Citroen

adviseur podiumkunsten

ADVISEURS FILM

Frans van Gestel

filmproducent

Sytze van der Laan

filmproducent

Hanneke Niens

filmproducent

ADVISEURS DANS

Ted Brandsen

directeur en choreograaf

Het Nationale Ballet

Angela Linsen

artistiek leider Hogeschool

voor de Kunsten Amsterdam,

opleiding

MODERNE THEATERDANS

Marc van Loon

docent Fontys Hogeschool voor

de Kunsten / Dansacademie

7

Cijfers

(vóór bestemming exploitatiesaldo)

	2019	2018	2017
PER 31 DECEMBER			
Vaste activa	36.299.512	37.109.280	36.589.056
Vlottende activa	5.946.608	5.776.931	5.322.811
	42.246.120	42.886.211	41.911.867
Eigen vermogen	28.110.560	27.966.872	26.532.790
Voorzieningen	4.468.448	4.923.762	4.108.686
Langlopende schulden	6.450.000	7.050.000	7.650.000
Kortlopende schulden	3.217.112	2.945.577	3.620.391
	42.246.120	42.886.211	41.911.867

Staat van baten en lasten over 2019

	2019	2018
Baten		
Schenkingen	6.200.000	6.200.000
Huurbaten DeLaMar Theater	1.992.000	1.992.000
Totaal beschikbaar voor doelstelling	8.192.000	8.192.000
Lasten		
Projecten	5.477.406	4.712.980
Vastgoed DeLaMar Theater	1.937.525	2.922.812
Organisatiekosten	633.381	468.235
Totaal besteed aan doelstelling	8.048.312	8.104.027
Totaal Exploitatiesaldo	143.688	87.973

Colofon

Redactie: JOWI SCHMITZ
Beeldresearch: NATASHA KYRIAKOPOULOS & MAARTJE VERHAAK
Financials: BERNEY VAN STELTEN

Correctie: PETER MOREE

Vormgeving: Vrucht vlees: Digital, Strategy & Design
De teksten in dit jaarverslag zijn gezet in Alverata, een
nieuw in 2013 door Gerard Unger ontworpen lettertype.

Voorbereiding voor druk: Vrucht vlees: Digital, Strategy & Design

Druk: Offsetdrukkerij Jan de Jong

Afwerking: Binderij Patist

© Copyright VandenEnde Foundation, Amsterdam 2019
Bij gehele of gedeeltelijke overname uit dit jaarverslag dient u
vooraf toestemming te vragen aan de VandenEnde Foundation.

VandenEnde Foundation

Postbus 75461
1070 AL Amsterdam

Telefoon 020-57 45 075
E-mail: info@vdef.nl
Website: www.vdef.nl

Twitter: <https://twitter.com/vandenendefonds>
Facebook: <https://www.facebook.com/VdEndeFoundation>

Informatie over het DeLaMar Theater: www.delamartheater.nl
Informatie over de Theateralliantie: www.theateralliantie.nl
Informatie over het Blockbusterfonds: www.blockbusterfonds.nl
Informatie over Méér Muziek in de Klas: www.meermuziekindeklas.nl

